

HABARI

INFORMATION OM TANZANIA

57 årg

e-tidning?

Om du vill få tidningen snabbare och spara miljön, maila sten@svetan.org

Glöm ej!

Skicka in er mail-adress till marthakente@yahoo.com så att vi kan informera om möten mm.

Nr 1/2025

Ur innehållet: Tjuvskytte och elfenbenshandel, Nostalgisk resa, Mediaöversikt.

TIDNINGEN HABARI

utges av
SVENSKTANZANISKA
FÖRENINGEN
SVETAN

REDAKTION **epost: habari@svetan.org**

Lars Asker, redaktör mobil 0705 852310
lars.asker133@gmail.com

Eva Löfgren mobil 0702 11 98 68
eva@diversity.se

Sten Löfgren mobil 0708 90 59 59
sten@svetan.org

PRISUPPGIFTER 2025

SVETAN-medlemskap inkl HABARI 300 kr

Medlemskap exkl HABARI 100 kr

Familjemedlem exkl HABARI 50 kr

Ungdomsmedlemskap 150 kr

Prenumeration HABARI 250 kr

Enstaka HABARI 50 kr

(Äldre nummer pris efter överenskommelse)

**Betala in korrekt belopp på SVETANs plusgiro
35 95 50-1 – ange på talongen vad som önskas.**

Betalning med mobil via Swish: 1230-269-787

ÄMNESOMRÅDEN i tidigare HABARI

1/14 Barn	3/19 Grindar som statusmarkör
2/14 Konst och litteratur	4/19 Kibaha 50 år
3/14 NAOT, cykelsafari, swahilidag	1/20 Mensskydd, Nordiska skolan
4/14 Jordbruk och industri	2/20 Mkapas memoarer, UD-rapport
1/15 Nätverksmässan	3/20 Hårmode, medicinmän, mm
2/15 Zanzibar	4/20 Valanalys, slavhandel, Tumaini
3/15 Forskningsarbete	1/21 Digital entreprenör mm
4/15 Valet	2/21 Magufulis död, Ndugu, Ekängen
1/16 Valanalys	3/21 Scania-Ursus-Kibaha
2/16 Ungdomar och framtiden	4/21 Nobelpris, Stig Holmqvist, JOHA
3/16 Partnerskap för lokal demokrati	1/22 Revision, Gurnah, Sahlberg död
4/16 Blandat	2/22 Tingatinga jubileum
1/17 Volontärarbete	3/22 Ushirika wa Neema, Udornas tid
2/17 Swahili	4/22 Songo Mnara, Leakey, Bi Uwa
3/17 Rättsväsende	1/23 Tanzaling, Sinti bin Saad, Tusker
4/17 Turism	2/23 Tysk kolonial historia, Sidis
1/18 Sexuell och reproduktiv hälsa	3/23 Help to help, Tumaini, Olstad
2/18 Handkapp, hälsa mm	4/23 Tvättsvamp, Zanzibar, Mission
3/18 Svetans 50 årsjubileum	1/24 Camping med Iringa Girls mm
4/18 Religion	2/24 Tumaini, Mkomazi, Ihushi
1/19 Tanzaling, Sten Rylanders tal	3/24 Joan Wicken, SGR-järnvägen
2/19 Kultur: Tingatinga, Makonde...	4/24 Rufiji, Malari, ELCT Roadtrip

Kopior på enstaka HABARI-artiklar kan beställas från redaktionen. Eftertryck eller utdrag ur artiklar får endast ske med författarens tillstånd. Citera oss gärna, men ange källan!

Omslagsfoto: Chapati-tillverkning vid gatukök i Kariakoo, Dar es Salaam. Frukostställe för paret Löfgren i november 2024.
Foto: Eva Löfgren

Flyeralarm AB, Stockholm 2025, ISSN 0345437

sid 2 - Habari 1/2025

SVETAN

www.svetan.org
[www.facebook.com/
SvenskTanzaniska](https://www.facebook.com/SvenskTanzaniska)

Postadress:

**c/o Martha Kente Andersson
Smögengatan 20
416 74 Göteborg**

***

STYRELSE

Jeanette Olsson, ordförande
msjeanetteolsson@hotmail.com

Martha Andersson, kassör
marthakente@yahoo.com

Rehema Prick, ledamot
rehema.prick@telia.com

Linus Dunkers, suppleant
linus@dunkers.nu

Lars Asker, ledamot Habari
lars.asker133@gmail.com

Friends of House of Culture:

Hans Persson, ledamot
hansgpersson@gmail.com

Eva Åhlén, ledamot
evaahlen53@gmail.com

Carmen Rico-Blomstrand, ledamot
blomstrand66@hotmail.com

LOKALREPRESENTANTER

Erland Hillby
Herrhagsv 190, 752 67 Uppsala
tel 076 820 70 59

Gunilla Lundahl
Föreningen Tandala
Nöbbelövs Torg 29, 22652 Lund
tel 076 866 60 39

Rehema Prick
Franks gata 8, 45772 Grebbestad
tel 070-732 20 21

Ta gärna kontakt med en lokalrepresentant om du t.ex. vill veta mer om Tanzania, undrar över hur det är att arbeta där eller vill få tag i någon som kan komma och prata om Tanzania. Vill du bli lokalrepresentant ta kontakt med ordföranden!

***

STÖDPROJEKT Tumaini Children's Center

Kontaktperson Jeanette Olsson
<http://futurewithhope.se/tumaini/>
Bankgiro 552-8161

***

Tanzanias ambassad

Tel 08732 24 30 /31
Näsby Allé 6, 183 55 TÄBY
epost: mailbox@tanemb.se
www.tanemb.se

Redaktörens spalt

Fortsatt finansiering av Tumaini gatubarnsprojektet i Bukoba som Svetan stöder sedan 2005 är fortfarande osäker men är genom en donation säkrad för i år.

Till Habaris temanummer 4/24 om Rufiji fick vi in mer material än vad som fick plats. Här en artikel om tjuvjakt och elfenbenssmuggling. Tjuvjakten i Selous har minskat, pga att elefantbeståndet är drastsikt mindre och bevakningen har blivit bättre, bl a med hjälp av drönare. Och inte minst för att Selous ombildats till Nationalpark. Det har blivit fler turister i området och gruvverksamhet i söder och det stora kraftverksbygget i norr medför att det inte är lika ostört längre för tjuvjägare och smugglare.

I Selous fanns 1976 120 000 elefanter, som lägst år 2013 bara 13000 men har sedan dess långsamt åter ökat.

En artikel om mangroveskog blev också över. Åke Abrahamsson har åter besökt Rufiji-deltat så det blir mer om Rufiji framöver.

Arbetsmöjligheterna för media har förbättrats under president Samia men under senaste tiden har en tillbakagång skett inför valet i höst. Se referat från Petter Bolmes genomgång från medlemsmötet i i oktober.

Svetanvetranerna Eva och Sten Löfgren berättar om sin nostalgiresa i november till Tanga, Pangani och Dar es Salaam.

En serie artiklar om heliga byggnader, dvs kyrkor, moskeer och tempel är på gång, liksom om de tyskbyggda forten och administrationsbyggnaderna runt om i landet. Det finns ofta mycket historia knutet till bommarna. En del är numera ruiner, en har åter varit militärbas, andra blivit museer och hotell och en del är fortfarande skattekontor mm.

Lars Asker

Hur kommer allt elfenben till Asien?

Unravelling Years of Illegal Ivory Trade

This article about poaching and ivory smuggling was published in the E A Wildlife magazine Swara Jan-Feb 2024. Here in abbreviated form.

It is not known with certainty how many elephants were illegally killed for their tusks in Africa from 2002 to 2022, but 200,000 is not an unreasonable estimate. Statistical modelling using poaching data provided by the Monitoring the Illegal Killing of Elephants (MIKE) programme of the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) and population data in the IUCN African Elephant Database reports have produced estimates of up to 40,000 a year during the peak poaching years between 2011 and 2014. This number of elephants would have produced under 2,000 tonnes of ivory, assuming an average tusk weight of five kilograms and 1.88 tusks per elephant — not all carry two tusks. In addition to poached ivory, legal ivory from government and private sources also entered the illegal trade chain in what is called 'leakage'. This additional ivory would put the total at 2,000 tonnes. A study I carried out in 2014 with the Zimbabwean elephant expert Rowan Martin and economist Brendan Moyle estimated that 2,400 tonnes of illegal ivory from all sources left Africa from 2002 to 2014, after deductions made for law enforcement confiscations. The Environmental Investigation Agency (EIA) Crime Tracker database shows that over 480 tonnes of African ivory were seized in Africa and Asia between 2002 and 2022.

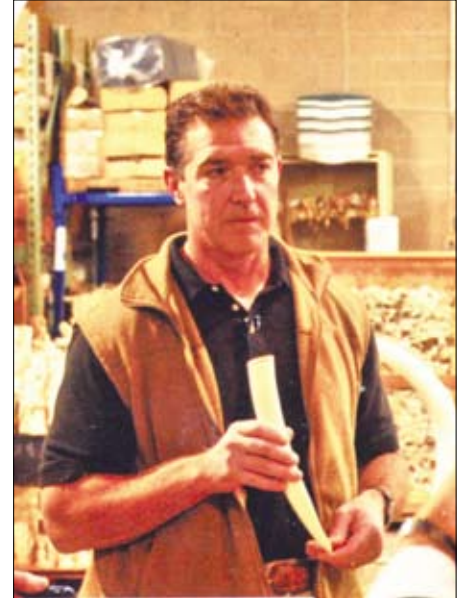
Logistics

Since 1990, commercial exports of ivory have been banned by CITES. So, how did all of that illegal ivory end up in eastern Asia?

Poaching in Africa have grown increasingly sophisticated with cash from foreign ivory traffickers. Professionalized ivory poachers have high-powered hunting rifles and AK-47s. Note the small tusks, large ones have become very scarce.

Elephants are poached in relatively small numbers at a time by small groups of poachers, often far from roads. After removal, the tusks have to be transported to a road and eventually to a town, where commonly a middleman will buy them. Alternatively, the poachers might be working for a middleman and deliver the tusks to him or to her. From the towns, the ivory is transported to cities (sometimes in another country) in lots of various sizes, usually of 20 to 200 kg, where the ivory is consolidated with the exporters, known in the media as 'kingpins' or 'big fish'. Now it has to be packed with some sort of concealment cover and loaded into shipping containers (if by sea) or crates (if by airports). The ivory has to be transported to sea or airports and pass through Customs, often with scanners and possibly sniffer dogs, before being freighted to Asia. To veil the origin of an ivory shipment, it is common practice for the containers to change ships and papers in transit ports or even for the ivory to be repacked into different containers. At the destination port, the ivory again has to pass through Customs, be offloaded onto land transport, and driven to a holding location before onward sale and distribution to end-users. A single tusk might pass through 10 countries from its source to sale as a worked piece, and is subject to discovery and seizure in any of them. To make the logistics even more complicated, in recent years, huge quantities of pangolin scales have accompanied the ivory, at times, along with small numbers of big cat parts (bones, canines and claws) and rhino horns. Gathering all of the pangolin scales and getting them to the exact locations as the ivory for container packing must have involved many people along the trade chain. Many poachers and traffickers have been caught, but as an informant in Uganda told me recently, "If you have money, you go free; if you don't, you go to prison." An examination of African court records will show that the small-time poacher or transporter has the highest conviction rate and longest sentence. When arrested and tried in Africa, the people at the top end are back on the street fairly quickly, regardless of the evidence against them. The 'plea bargain' is a recent ploy increasingly adopted by African

Steve Oberholtzer, United States Fish & Wildlife Service Special Agent, discussing the illegal trafficking.

law enforcement and courts. In the United States, this is commonly used to gain the accused's cooperation to plead guilty in exchange for a reduced sentence. In Africa, it invariably results in a fine in exchange for no jail time, in essence, a sanctioned bribe. They pled guilty and paid fines the equivalent of \$6,000 each, an affordable business expense.

Networks

How can 2,000 tonnes of ivory be smuggled? The answer has two components; the first is the development of transnational organised criminal (TOC) networks, and the second is corruption. The two go hand-in-hand. Before CITES banned the ivory trade in most countries in 1990, ivory was traded legally by many companies or state agencies around the world. When the ban made the commodity illegal, some of these companies continued to trade illegally, but they needed to change how they operated. The supply chain was now completely different. One of the earliest known examples of organised international ivory trafficking emerged in Lilongwe, Malawi in the 1990s.

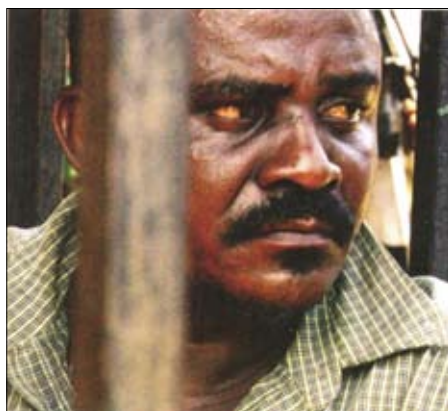
"Ivory Queen" Yang Fenglan

The Dar es Salaam network probably began in the 1990s, although no hard evidence

Yang Fenglan, Chinese businesswoman convicted of smuggling ivory. Based in Tanzania, nicknamed the "Ivory Queen". ce exists. It was started by Yang Fenglan, who became known as the "Ivory Queen". Yang first came to Tanzania in 1975 to act as a Kiswahili-Chinese translator during the building of the TAZARA rail line from Dar es Salaam to Zambia, returning to Beijing afterwards. In 1993, Yang returned to Tanzania, this time as an interpreter for the Chinese experts running the Kiwira Coal Mine in Mbeya. She stayed until 1995 before going back to China again. In 1997, she returned to Tanzania and set up two businesses. Yang ran her own operation from a two-story building in Dar es Salaam with her Chinese restaurant on the ground floor and Beijing Great Wall Investment Company on the above floor, where she occasionally stored her tusks. She also served as vice-chairwoman and secretary-general of the China-Africa Business Council of Tanzania, where she met and cultivated important business and political personalities. Yang and her restaurant became active in bringing together Tanzanian and Chinese business interests. Since business and politicians are closely linked, Yang probably gained political protection for her poaching and trafficking operations in exchange for cutting some of the influential politicians in on the business.

EIA's Vanishing Point report names some of these politicians, but none have ever been charged or prosecuted. It does

Boniface Malyongo, 'Shetani', ran at least 15 poaching gangs in Tanzania that killed thousands of elephants and supplied ivory to major wildlife traffickers.

sid 4 - Habari 1/2025

not appear that Yang exported the ivory herself. She ran several poaching gangs in Tanzania, northern Mozambique and possibly north-eastern Zambia through Tanzanian lieutenants who worked for her (Boniface Malyango and Mateso Kassian being the two main ones). She accumulated the ivory they poached in Dar es Salaam and found others to buy from her and export it. It appears she initially sold her ivory to the Hsieh-Wang network for export. Still, in the late 1990s or early 2000s, she met a group of Chinese closer to home who had the perfect attributes to become ivory smugglers — seafood exporters from the south China port Shuidong, who operated from Zanzibar. In November 2013, three Chinese were arrested in Mikocheni, Dar es Salaam — near Yang's restaurant — packing 1.9 tonnes of ivory into a container. The Chinese worked for the Shuidong Network, which had bought the ivory from Yang. Shortly afterwards, investigators seized a container belonging to Shuidong traffickers in Zanzibar linked to the Mikocheni bust. With almost three tonnes of ivory. The three Chinese were tried and two of them sentenced to long prison terms. The one who got off, Chen Jinzhan, used Yang Fenglan's lawyer to defend himself.

PAMS and NTSCW

In 2014, the Protected Area Management Solutions (PAMS) Foundation teamed up with the Tanzanian National and Transnational Serious Crimes Investigation Unit (NTSCW) to investigate Yang. They gathered enough information to charge her and two accomplices, Salivius Matembo and Manase Philemon, in October 2015 with specific cases of ivory trafficking, including some involving the Shuidong group members. Yang was apprehended after a dramatic car chase through the streets of Dar es Salaam. She and her two accomplices were eventually convicted and sentenced by a Tanzanian court in February 2019

Mateso Kassian, a Tanzanian, started poaching in the Selous-Mikumi area of southern Tanzania, then moved to Nyassa.

Much of the ivory smuggled by the Shuidong ends up in Xianyou, China.

to 15 years imprisonment for "leading an organised criminal gang".

Wei Ronglu

From 2009 to 2014, 22.6 tonnes of ivory were seized inside Tanzania. While 40.7 tonnes of ivory linked to Tanzania were intercepted outside the country, indicating that corruption in Tanzania's ports allowed most of the ivory to be shipped out. In 2014, a Zanzibar-based sea cucumber trader called Wei Ronglu, from Shuidong, told EIA undercover investigators, that 20 containers with ivory hidden inside were shipped to the Chinese mainland, usually via Hong Kong, in 2013. Wei claimed that, on average, one out of 20 containers of ivory is seized. Each container usually holds between two and three tonnes of ivory inside, packed with low value goods such as shells and dried fish for concealment. So, in 2013 alone, some 40 to 60 tonnes of ivory were shipped to China by the Shuidong syndicate. Malyango and Kassian were level 2 in the supply chain, meaning they bought the tusks from the poachers in the field and transported them to collection points. Matembo and Philemon assisted Yang, all of whom were level 3, in getting the ivory to Dar es Salaam and preparing large batches that were sold to the Shuidong people, level 4, who packed and exported it. Shuidong Network traffickers in China, level 5, received the shipped ivory and sold it at a good profit to those who would process it into worked ivory sold to consumers.

The Shuidong people moved to Pemba in Mozambique and finally to Lagos, Nigeria, where the Chinese government moved in to put them out of business in 2019 with a series of arrests and convictions that punished them with long prison sentences.

Lessons learned

The only convictions that yielded genuine prison time for highlevel traffickers were those in which the accused were extradited either to the US or China.

Dan Stiles

He has been researching natural resource use and management in Africa and Asia since the 1970s, specializing in illegal wildlife trade since the 1990s.

***

Tidningskrönikan:

Lokalval och förberedelser inför val i oktober

Under november-januari dominerades pressen av nyheter om ekonomin, nya gruvor och förberedelser för parlaments- och presidentval i oktober. Lokalvalen blev ointressanta med bristande intresse hos medborgarna och 99% vinst för CCM.

Det största oppositionspartiet Chadema har valt Tundu Lissu som ny partiledare. Han är känd som en orädd regeringskritiker, man får hoppas att han slipper ännu ett attentat mot sitt liv. Den tidigare premiärministern Joseph Warioba är nu så gammal att han vågat kritisera regeringen och CCM för trakasserier mot oppositionen. Den nyheten fanns inte i regeringsorganet Daily News. Alla nyheter nedan är från tidningen Citizen.

Bättre hamneffektivitet

Efter att DP World tagit över den största delen av hamnen i Dar es Salaam har effektiviteten stigit snabbt. Investeringsminister Kitila Mkumbo beskrev förbättringarna som "unprecedented". Väntetiden för skepp på redan har minskat från 46 dagar i maj till 7 dagar i september. I september hanterade hamnen 27 000 containrar, medan genomsnittet till och med april var endast 12 000 containrar. Regeringen är glad över att ha genomfört projektet med DP World, trots omfattande intern kritik. 2/11 Citizen

ACT tvekar om att fortsätta GNU

ACT-Wazalendo, som ingår i Government of National Unity GNU på Zanzibar sedan tre år, överväger att lämna samarbetet. GNU har visserligen lett till lugn i Zanzibar, men CCM har inte genomfört vad man lovat i avtalet enligt partiledaren Zitto Kabwe. 7/11 Citizen

Miljöstudie för planerad urangruva

En miljöstudie har påbörjats för en urangruva vid Mkuju River, speciellt inriktad på effekter för Mikumi och Selous nationalparker. Företaget Mantra Tanzania Ltd fick gruvlicens redan 2013, men uranpriserna har inte förrän nu gått upp så att projektet kan bära sig. 8/11 Citizen

Speciell status för diasporan

Regeringen har lagt fram ett förslag för att ge den tanzaniska diasporan en speciell status. Syftet är att tidigare tanzaniska medborgare och deras barn lättare skall kunna resa till och bosätta sig i Tanzania,

Rasat flervåningshus i Kariakoo.

och äga fastigheter samt delta i ekonomiska aktiviteter. 11/11 Citizen

Kopparstöld från SGR-järnväg

Parlamentskommittén för infrastruktur vill att det byggs staket och sätts upp kameror kring den nya SGR järnvägen, för att förhindra sabotage. De nya tågen har flera gånger blivit stående på grund av kopparstöld. 12/11 Citizen

Exportöverskott till Afrika

Under 2023 importerade landet varor för 1,5 miljarder dollar från Afrika, medan exporten uppgick till 2,7 miljarder dollar. Man förutser ökande afrikansk handel i och med att det afrikanska frihandelsområdet AfCFTA bildats. 13/11 Citizen

Uganda störst importland

Tanzania har gått om Kenya när det gäller export till Uganda. Fram till juni 2024 var Ugandas årsimport 4,2 miljarder dollar, varav hälften från Tanzania. Guld är en viktig del av importen. 13/11 Citizen

Apinvasion stör invånare i Geita

Invånare i närheten av den skog som omger guldgruvan i Geita har begärt att myndigheterna skall vidta åtgärder mot aporna som mer och mer oblygt tar sig in i hus och stjälar mat och annat. 14/11 Citizen

Starlink vill etablera sig i Tanzania

Elon Musks Starlink har ansökt om licens för ett nätverk i Tanzania. 15/11 Citizen

ACTs partiledare Zitto Kabwe är tveksam till samarbetet med CCM i Zanzibar.

Investeringsminister Mkumbo mycket nöjd med att ha DP World i hamn.

Byggnad i Kariakoo rasade

En flervåningsbyggnad i stadsdelen Kariakoo i Dar har kollapsat. Fem personer dog och räddningsmanskaper drog fram 42 personer ur rasmassorna. Professor Anna Tibaijuka anser att raset är en följd av brister i stadsplanering och efterlevnad av konstruktionskrav. 16/11 Citizen

Låg Makonda bakom mordförsök?

Tundu Lissu, som överlevde ett mordförsök 2017 trots att han träffats av 17 skott, har flera gånger hävdat att Paul Makonda låg bakom attacken. Makonda var då regional kommissionär i Dar, ifrågasatt för sina uttalanden och aktioner som knappast var lagliga. Makonda är nu regional kommissionär för Arusha och nekar till anklagelserna som han hävdar framförs som en del av Lissus politiska kampanj. 17/11 Citizen

AI-assistent för tanzanianer

Det tanzaniska IT-företaget Sartify har släppt en första version av Pawa, en generativ AI-assistent avsedd för swahili/engelsktalande. 18/11 Citizen

CCM dominerade lokalvalen

I de just avslutade lokalvalen fick det regerande partiet CCM 99% av rösterna. Valet gick i stort sett lugnt till, även om oppositionsföreträdare på vissa håll klagade på valboxar fyllda med förmärkta valsedlar. Kritik finns sedan länge gällande att landet saknar en fristående valkommission. Hur stort valdeltagandet var är osäkert. 29/11 Citizen

Paul Makonda förnekar rykten om inblandning i attentat mot Lissu.

*Namibias nyvalda president Netumbo g-
ratulerades av Mama Samia.*

Beröm av Samia gillas inte i Kenya

Under IDAs toppmöte för afrikanska stats-
överhuvuden berömde Kenyas president
Ruto Mama Samia för att Tanzania nu tagit
den ekonomiska tättpositionen i Östafrika.
Många kenyaner reagerade surt på nätet,
samt hävdade att Kenyas svårigheter be-
rodde på Rutos vanstyre. 30/11 Citizen

Air Tanzania åter till Sydafrika

Air Tanzania flyger åter till Sydafrika efter
att tvisten om en expropriering av en farm
för 40 år lösts. Förra året ledde tvisten till
att ett av bolagets plan belades med kvar-
stad i Sydafrika. 30/11 Citizen

Namibias nya president gratuleras

Mama Samia har gratulerat Netumbo Nan-
di-Ndaitwah till hennes seger i Namibias
presidentval. Nandi-Ndaitwah är Swapos
partiledare och blir Namibias första kvinn-
liga president. 3/12 Citizen

Warioba varnar regeringspartiet

Den tidigare premiärministern och doma-
ren Joseph Warioba varnar för följderna av
valen 2025, om åtgärderna för att motar-
beta oppositionen och diskvalificera dess
kandidater fortsätter. Hans kritik riktar sig
också mot polisen, som han sade blivit
maktens redskap i stället för att försvara
medborgarna. 5/12 Citizen

Människorättsskämpar lever farligt

Enligt koordinatörn för Tanzania Human
Rights Defenders Coalition (THRDC),
Onesmo Olungurumwa, har man registre-
rat 65 bortföranden av MR-aktivister bara
under 2024. Enligt officiell statistik har
under de senaste 10 åren har 250 bortför-
anden ägt rum, de flesta av dem aktivister

Onesmo Olungurumwa från THRDC.

*Warioba varnar CCM för följderna av att
trakassera oppositionen.*

och politiker, utan några påtagliga polisi-
ära insatser. 10/12 Citizen

Mbowe om maktkampstrykten

Chademas partiledare Mbowe kommen-
terar nu ryktena om en maktkamp inom
partiet. Mbowe: "Jag har aldrig hindrat nå-
gon från att kandidera till någon post inom
partiet". Mbowe leder partiet sedan 2003
och har ännu inte meddelat om han ställer
upp till omval. 11/12 Citizen

Lissu kandidat till partiledare

Tundu Lissu har ändrat sig: Nu ställer han
upp som partiledarkandidat för Chadema,
mot den sittande Freeman Mbowe. Han
hänvisar till historien - Chademas tidigare
ledare har haft förståndet att inte sitta län-
gre än en mandatperiod.

I sitt tal sade han att den auktoritära
väg som president Magufuli 2015 slog in
på fordrar nya åtgärder av oppositionen.
Tyvärr har inte Mama Samia återvänt till
en mer demokratisk väg, trots löften i bör-
jan av sitt mandat.

Enligt Lissu bör Chadema öka påtryck-
ningarna för en ny konstitution och en obe-
roende valkommission. Om detta inte blir
av bör oppositionen inte delta i valet: No
Reforms, No Election! 12/12 Citizen

Östafrikas elnät börjar integreras

Tanzanias integrering i East African Po-
wer Pool har påbörjats i och med provdrift
av elförbindelsen mellan Arusha i Tanza-
nia och Isinya i Kenya. Nätförbindelsen
fortsätter sedan från Kenya till Etiopien,
och från Tanzania till Zambia som ingår i
Southern Africa Power Pool. Nu när Tan-
zania har överskott på el avser man att ex-
portera till grannstaterna. 12/12 Citizen

Presidenterna Rutu från Kenya och Samia från Tanzania kommer bra överens.

*Mest streamade artister: Diamond
Platinumz och Nandy Dahl.*

Landets mest streamade låtar

Liksom i övriga världen streamas mer
och mer musik i Tanzania. I topp ligger
Diamond Platinumz med *Mapoz* och
Komasava Remix, 68 miljoner respektive
58 miljoner streams. Sedan följer den
kvinnlige artisten Nandy Dahl med *Alikiba*,
32 miljoner streams. 12/12 Citizen

WB stödjer kvinnoprojekt

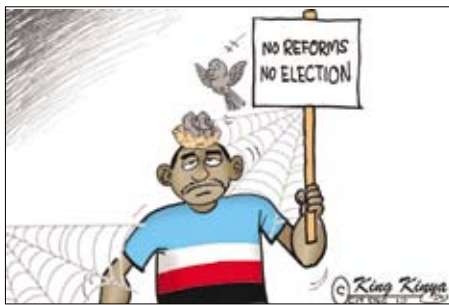
Världsbanken bidrar med 104 miljoner
dollar för ett projekt för att bistå kvin-
nliga företagare, samt stöd till projekt mot
familjerelaterat våld. 15/12 Citizen

Mindre hinder för handel med Kenya

Under president Samia har handelshindren
mellan Kenya och Tanzania minskat från
50 till 15. Detta har lett till en ökad handel
mellan länderna: Enligt Bank of Tanzanias
rapport från december 2023 var importen
1060 miljarder Tsh, medan exporten var
724 miljarder. Men i december 2024 var
exporten från Tanzania 10% större än im-
porten från Kenya. 16/12 Citizen

Konspiration mot Chadema?

Enligt Tundu Lissu har han fått info om en
konspiration riktad mot honom och Cha-

Chademas villkor för att delta i valet, enligt Tundu lissu: Ny konstitution och en oberoende valmyndighet.

dema inför ordförandevalet. Planen var att han skall attackeras (igen), och att skulden skall läggas på nuvarande ordförande Freeman Mbowe. 17/12 Citizen

Polisen ganska bra enligt enkät

En rapport om folks uppfattning om polisen från Afrobarometer, baserad på intervjuer 2021-2023, placerar Tanzania på plats nio av 39 länder. Burkina Faso placerade sig som nummer 1, där tyckte 68% att polisen jobbade professionellt. I Tanzania var andelen 53%, medan endast 34% i Kenya var nöjda. 18/12 Citizen

Lipumba kvar som ledare för CUF

Sittande ordförande för oppositionspartiet CUF, Ibrahim Lipumba, blev omvald med endast 35 rösters marginal. Men i och med denna femårsperiod kommer han att ha behållit sin post i 25 år. 19/12 Citizen

Chademas Mbowe ställer upp igen

Den 21 december meddelade Chademas sittande ordförande Freeman Mbowe att han ställer upp till omval. Den 17 december meddelade även Tundu Lissu att han kandiderar. Valet äger rum i januari.

I sitt nomineringstal poängterade Mbowe att man i förhandlingar med regering och CCM lyckats förbättra läget för Chadema, och att flera ledare därigenom kunnat återvända från sin exil, däribland Lissu. Men han medgav att man inte nått fram när det gäller den nya konstitutionen och valsystemet. 21/12 Citizen

Dödsfall på Pemba kritiserar

Spänningen har ökat i Zanzibar mellan oppositionspartiet ACT och CCM efter att två personer dött på Pemba. Männerna hade häk-

Partiledarkandidater för Chadema: Tundu Lissu och sittande Freeman Mbowe.

tats anklagade för narkotikasmuggling. Enligt ACT är det inte första gången folk häktas och dör på Pemba, och man anklagar regeringspartiet CCM för att sanktionera omotiverat polisvåld. 27/12 Citizen

Boxare dog efter knockout

Boxaren Hassan Mgaya har dött efter en knock-out av Paul Elias vid en lättviktsmatch i Dar. I november dog också boxaren Abbasi Mselem efter en match på Zanzibar. 30/12 Citizen

Samia nöjd med 2024 trots allt

President Samia är nöjd med vad landet lyckats med under 2024, bland annat: BNP ökade med 5,4%, med en inflation på 3%; 865 nya investeringsprojekt fick klartecken, omfattande 7,7 miljarder dollar; Skattemyndigheten fick in över 21 300 miljarder Tsh fram till oktober, 17,5% mer än föregående år.

Landets internationella ställning har stärkts med 24 statsbesök under året och deltagande i G20 mötet, och många nya samarbetsavtal har slutits.

El Nino och cyklonen Hidaya orsakade dock stora översvämningar och skador på infrastrukturen. Regeringen har satsat 1000 miljarder Tsh på återuppbyggnad. 1/1 Citizen

Många flyr från Mocambique

Protester och upplopp fortsätter i Mocambique efter valet förra hösten. Tusentals flyktingar har tagit sig till Malawi, dock finns inga uppgifter om några flyktingar i Tanzania. Frelimo har haft makten i Mocambique sedan 1975 men oppositionen hävdar seger i valet. 4/1 Citizen

Överskott i handeln trots problem

Exporten ökade med 14% till 10500 miljarder Tsh för budgetåret 2023/24. Importen ökade samtidigt med 80% till 6000 miljarder Tsh. Den regionala handeln ökar men hindras av trafikstockningar vid gränsstationerna, speciellt den vid Tunduma på gränsen till Zambia. 4/1 Citizen

Rättegångar om valresultat

Oppositionspartiet ACT-Wazalendo drar valresultaten i lokalvalen inför domstol i 51 fall. Man protesterar mot valet och hävdar att hela processen präglades av felaktigheter, exempelvis vid registrering av röstberättigade, nominering av kandidater, i själva röstningen samt i kungörandet av resultatet, som innebar att regeringspartiet CCM vann 99% av posterna. 7/1 Citizen

Upprustning av gammal järnväg

Regeringen planerar en upprustning av järnvägen från Dar och Tanga till Arusha

Transportminister Mbarawa vill rusta upp järnvägen från Tanga.

enligt transportminister Mbarawa. Detta för att komplettera den uppbyggnad av hamnens kapacitet i Tanga som redan pågår. (Oljeledningen från Uganda leder ned till Tangas hamn /red). 9/1 Citizen

Positiv ekonomiprognos från BoT

Bank of Tanzania tror att BNP växer med 6% på fastlandet och 6,8% i Zanzibar under 2025. Bankens ränta ligger oförändrad på 6% för första kvartalet. Inflationen spås hamna på 3% för fastlandet, 4,5% för Zanzibar. 9/1 Citizen

Jätteprojektet för LNG har startat

Den anläggning som kommer att byggas upp i Lindi för att konvertera naturgasen till LNG är en investering som budgeterats till 42 miljarder dollar. LNG kommer sedan att kunna exporteras med fartyg. Företagen Equinor och Shell är huvudoperatörer. Enligt regionala kommissionären Telack i Lindi går allt enligt plan, och landägare som berörs har kompenserats. 11/1 Citizen

Nästan 15000 lärare anställs

Enligt utbildningsminister Simbachawene kommer nästan 15000 lärare att rekryteras fram till februari i år. Man har fått in 200 000 ansökningar. 11/1 Citizen

MR-aktivist bortförd i Nairobi

Den tanzaniska människorättsaktivisten Maria Sarungi blev bortförd på eftermiddagen av tre beväpnade män från Chaka Place i Nairobi. Hon släpptes senare under natten, efter att ha blivit varnad att inte tala med media. Orsaken till händelsen är

Utbildningsminister Simbachawene vill rekrytera 1000-tals lärare.

Människorättsaktivisten Maria Sarungi bortförd i Nairobi, men släpptes senare.

oklar, men Maria har tidigare med anledning av valåret uttalat farhågor för demokratin i Tanzania. 12/1 Citizen

BoT fortsätter att köpa guld

Under sista kvartalet 2024 har Bank of Tanzania köpt guld för 400 miljarder Tsh för att komplettera sina reserver av utländsk valuta. Köpen sker också som stöd till landets gruvarbetare. 14/1 Citizen

Lån från Japan till jordbruket

Tanzania har fått ett lån av Japan avsett för förbättringar av jordbrukssektorn. Lånet är ett stöd till ett projekt för att kunna erbjuda bönder förmånliga utvecklingslån. 15/1 Citizen

USAs ambassadör avslutar

USAs ambassadör i Tanzania Michael Battle lämnade planenligt sin post, som han haft sedan januari 2023. 15/1 Citizen

Flygplansfabrik i Morogoro

Företaget Airplanes Africa har hittills levererat 4 flygplan av typen Skyleader från sin monteringsfabrik i Morogoro, tre av dem används redan i landet. 16/1 Citizen

Utbrott av Marburg-virus i Kagera

Enligt en rapport från WHO har åtta personer dött i Kagera-regionen av vad som misstänks vara Marburg virus. Nio personer har visat symptom inkluderande hög feber och blödningar. Enligt WHO är källan till utbrottet oklar. Regeringen har skickat specialister till området och smittspårning görs. 16/1 Citizen

Ifrågasatt sodaprojekt återstartas

Soda-projektet vid Lake Natron återupp-tas trots protester från miljöorganisationer. Lake Natron är känt för sina flamingos. Man vill utvinna 1 miljon ton soda årligen, som används i en lång rad produkter, t.ex. tvättmedel. 17/1 Citizen

Yanga ut ur Champions League

Yanga åkte ut ur kvalificeringsomgången i CAF Champions League efter en oavgjord match mot MC Alger från Algeriet på Benjamin Mkapa stadium. 18/1 Citizen

sid 8 - Habari 1/2025

Strömavbrott fortsatt problem

Även om självförsörjningen av el i princip är 100% har Tanzania fortsatt stora problem med elavbrott, beroende på bristande underhåll av infrastrukturen. Enligt Tanesco har även starka vindar orsakat problem, nu senast cyklonen Dikeledi som slog till några dagar runt 15 januari. 19/1 Citizen

CCMs kandidater inför valet klara

Inför presidentvalet i oktober 2025 har CCM beslutat att sittande presidenter är deras kandidater, dvs Mama Samia för fastlandet och Mwinyi för Zanzibar. Mama Samia har valt Emmanuel Nchimbi, CCMs generalsekreterare, som sin parhäst för vicepresident. 19/1 Citizen

Marburg-virus under kontroll

I en presskonferens tillsammans med WHO meddelade president Samia att Marburg-utbrottet är under kontroll. Endast en person av de åtta misstänkta fall som rapporterats visade sig smittad av viruset. WHO:s chef Ghebreyesus berömde myndigheternas snabba respons. WHO gav ett bidrag på 3 miljoner dollar till åtgärderna. 22/1 Citizen

Tundu Lissu vald till ny partiledare för Chadema, efterträder Freeman Mbowe.

Tundu Lissu ny partiledare

Chademas partikongress valde Tundu Lissu som ny partiledare, efter Freeman Mbowe som varit partiledare i 21 år. Lissu är känd som en orädd förkämpe för mänskliga rättigheter och demokratiska principer. 22/1 Citizen

Utländska investeringar ökar

Tanzania Investment Centre registrerade 901 investeringsprojekt under 2024, värda 9,3 miljarder dollar. Detta är en ökning i värde på 41% sedan en ny investeringslag trädde i kraft 2022. 23/1 Citizen

Energitoppmöte i Dar es Salaam

Africa Heads of State Energy Summit har sitt första möte, och det sker 27-28 januari i Dar. Mission 300 skall diskuteras, ett helt nytt initiativ av Afrikanska Utvecklingsbanken och Världsbanken för att se till att 300 miljoner afrikaner får tillgång till el fram till 2030. I första fasen deltar förutom Tanzania: Chad, Congo, Elfenbenskusten, Liberia, Madagascar, Malawi, Mauritien, Niger, Nigeria, Senegal och Zambia.

Under mötesdagarna har statstjänstemän ombetts att arbeta hemifrån, och bajajis/bodabodas får inte köra i centrum. Vissa gator kommer att helt stängas av för privat trafik. 24 afrikanska presidenter och 2400 deltagare väntas till energitoppmötet.

26/1 Citizen

Gado kritiserar politiskt motiverade bortföranden som blivit vanliga inom EAC.

Åter till Tanga - en nostalgiresa.

I november reste Sten och Eva Löfgren åter till Tanzania. Huvudsyftet var att besöka Tanga och den skola där de undervisade på 70-talet. Här är deras rapport.

I november 2024 gjorde vi en nostalgisk resa till Tanzania. Vi bodde i Tanga 1972 – 75 och har varit tillbaka till Tanzania många gånger, men inte till Tanga. Nu skulle vi träffa våra goda vänner Wilson och Helena där, och tillsammans återupptäcka Tanga och dess omgivningar. Wilson arbetade som lärare på samma skola som vi, Tanga Secondary School.

Bagamoyo

Men innan vi kom till Tanga passerade vi Bagamoyo. Det var där vi gick på swahilikurs 1972 på missionsstationen. Då finns ingen elektricitet i Bagamoyo utan vi gjorde våra läxor i kinesiska fotogen lampors sken. Vi fick även träffa den sista överlevande frigivna slaven, en kvinna på närmare 100 år. Sedan dess har vi varit mycket i Bagamoyo eftersom det var där Svetan bedrev projektet med Skulptörskolan fram till 2009. Vi träffade tre elever som gått på skolan. Ingen av dem skulpterade längre men två var målade konstnärer och en, Pili, sydde kläder och accessoarer. Hennes företag verkade gå ganska bra och hon samarbetar bl a med en dansk biståndsorganisation som köper hennes varor. Mrisho, som varit en svår missbrukare under många år, hade nu gått en avvänjningskur. I brist på pengar fick han betala genom att måla tavlor som även ställdes ut på National Museum. Han lovade oss heligt och dyrt att hädanefter ska han sköta sig och fortsätta måla. Det är en talangfull man.

Tanga

Från Bagamoyo åkte vi buss till Tanga.
Bussarna går numera via Bagamoyo och

inte Chalinzi som tidigare. Vi fick vänta någon timme på "Bagamoyo Luxury Busstand" innan vi snabbt fick kasta oss på bussen till Tanga. Bussen var en fantastisk Scania med video och högtalarsystem, och varnande pip om hastigheten översteg lagliga 80 km/tim. Det är aldrig tråkigt att vänta i Tanzania för det händer så mycket runt omkring och det finns så många att prata med. Vi blev glatt överraskade att vår tidigare mycket goda swahili fortfarande fungerade bra trots att vi de senaste åren mest försökt lära oss spanska och blandat ihop de båda språken. Men språkhjärnan slog om direkt när vi landade i Dar och fick bada i swahili.

I Tanga på busstationen i Ngamiani var sig allt ganska likt. Bajaji-förarna (trehjuliga småbilar) erbjöd ivrigt sina tjänster. Efter litet problem hittade vi det bed & breakfast en bekant hade bokat åt oss. Till vår glädje låg det nästan mitt emot var gamla badklubb – Tanga Swimmingclub. Det blev ett dopp där redan första dagen. Omklädningsrum och duschar var förfallna och säkert inte reparerade sedan vi var där 1975. Men istället för vita volontärer badade där nu tanzaniska barn och ungdomar. Inträdet var 4 kronor och havet var lika rent och djupt (knappt någon skillnad mellan ebb och flod just där) som tidigare. Vi väckte stor uppmärksamhet för det kom nog inga vita badgäster dit längre. I Tanga finns, och fanns redan på vår tid, tre badplatser nära stan. Dels Raskazone Swimmingclub där endast indier badade på 70-talet, och så Tanga Yatchclub där de rikare biståndsarbetarna badade. På alla tre ställena badade nu främst afrikanska tanzanier, de litet rikare på Yatchklubben och

Bagamoyo Luxury Bus Stand!

de fattigaste på vår gamla badklubb. Det var märkbart färre europeer och indier än när vi bodde där.

Skolan

Vi träffade våra vänner och beslutade att tillsammans besöka vår gamla skola som nu heter Tanga Technical School. Det som först slog oss var att skolområdet hade förskönats. Skolan ligger på en gammal kokosplantage men nu fanns många andra stora, vackra träd. Sedan hade skolan blivit samskola, och pojkarna fick ha långbyxor. Jag minns hur eleverna på vår tid avundades elever i skolorna högre upp i landet som fick ha långbyxor. Men det mest fantastiska var att skolan hade dövstumma elever integrerade i alla klasser. Samtliga elever får lära sig teckenspråk när de börjar i Form 1, och sedan fanns dessutom i varje klass elever, extra duktiga på att teckna, som kunde fungera som tolkar. Vi blev mäktat imponerade när en *mkalimani* (tolk) kallades fram då vi skulle prata in-

Sten, Mrisho och Pili i Pilis atelje i Bagamoyo.

Form 1 elever i skolsalen där Eva undervisade på 70-talet.

Wilson, Eva och Sten vid Tanga Tech.

för eleverna i den skolsal där Eva förr hade sina mattelektioner. Skolan hade numera vattentoiletter i stället för de latriner som eleverna på vår tid fick gräva i början på varje läsår. Jag frågade om maten och den var klart bättre – inte bara bönor och ugali som vi minns. Vi fick högtidligen skriva in oss i besöksboken på kontoret och då såg vi att det gamla file-systemet med bruna pappmappar som hölls ihop med ett snöre i ena hörnet fortfarande användes.

Pangani

Efter två dagar i Tanga åker vi buss till Pangani för att vara några dagar på Mikes Cottages på Ushongo beach. Pangani var ett ställe vi volontärer gärna åkte till på helgerna. Vi reste i allmänhet lördag em efter skolans slut och måste komma hem innan klockan två på söndag för då var det förbjudet att köra bil för att spara bensin. Bussen vi åkte i nu var nog i samma skick som bussarna på 70-talet och delar av vägen likaså. Men ca två mil på mitten nära Kigombe var asfalterade av kineserna – tyvärr tog pengarna slut. Pangani ligger vid Panganifloden som man tar sig över med färja. Sedan hade vi fyra lyxiga dagar med härliga bad, god mat och många samtal med fiskarna i grannbyn. I närheten hade en grupp massajer byggt sina bomas. Det fanns inga masajer i Tanga med omnejd på 70-talet men nu finns de överallt eftersom de har svårt att livnära sig på tra-

Färja över Panganifloden.

ditionellt sätt. En av dem fick nu lära Eva att spela bao.

Åter Tanga

Efter beachlivet reste vi tillbaka till Tanga. Vi hyrde cyklar för att kunna ta oss runt i staden. På 70-talet lagades punkteringar med hjälp av sytråd som lindades runt hålet på slangen. Nu har vi bra däck och slangar. Vi försöker hitta huset vi bodde i i New Nguvumali. Vägen dit är nu asfalterad men det tycks som just vårt hus rivits och ersatts med något modernare. Vi stannar vid ett liknande hus och får ta en bild. Det är varmt men med cykel känns det mycket bättre än att gå. Vi cyklar runt hela Rascazone-halvön för första gången. I det området bodde på vår tid de välvärlönde biståndsarbetarna. Vi stannar vid järnvägsstationen dit vi kom i december 1972 med ånglok från Dar es Salaam, en resa på 17 timmar. Idag går det bara godståg. I ett av hörnen av huvudgatorna stod på vår tid en hög giraffstaty. Bredvid låg restaurangen Twiga som hade stadens enda hiss. Våra elever brukade smita dit för att åka ibland. Vi var där ibland och åt Lobster Termidor. Statyn förstördes i en bilrock fick vi veta och restaurangen var nedlagd. Sten hade hoppats på en ny lobster termidor nu 52 år senare, men fick vänta tills vi kom till Dar es Salaam. Postkontoret var på vår tid en viktig plats för det var där vi fick våra brev om de inte var konfiskerade vill säga. Idag ligger ett nytt fint postkontor på samma plats.

Tanga var en betydande stad under den tyska tiden och det finns en hel del minnesmärken, gravar, byggnader mm från den tiden. De hade rykte om sig att vara väldigt ”kali” (stränga, grymma). Vi besökte museet. Det är inhyst i en fin byggnad från den tyska tiden men innehållet är povert. Där har inget hänt på 50 år. Föremålen är främst gamla fotografier. Vi hade en utmärkt guide, en ung flicka som säkert tyckte det var kul att för en gångs skull få besökare. Det mest spännande vi lärde oss var att tysken Richard Hindor åkte från Tanga till Mexiko 1893. Där såg han för första gången sisal. Eftersom klimatet är liknande ville han ta med sig några plantor hem. Det fick han inte men han smugglade

Lutherska kyrkan har ett hostel i Tanga. Det ligger på platsen där de första tyska missionärerna levde och dog.

Sten får rakning av haka och hjässa.

med sig några i alla fall som sedan blev grunden till en jätteindustri för Tanga och andra delar av landet. Än idag ger sisalindustrin goda inkomster.

På 70-talet hade de manliga volontärerna långt hår och skägg men nu fick Sten möjlighet att besöka en frisersalong för rakning av både haka och huvud.

Vi råkade vara i Tanga när det var kommunalval. Vi hade hoppats kunna prata med folk om valet och stanna vid långa köer till vallokalerna. Pyttisan! Vi såg få vallokaler och inga väljare och de vi frågade skulle inte rösta. ”Det är ingen idé” menade de. Det blir som vanligt i alla fall. Tyckte vi att det hade hänt mycket i stan?

Ja, staden har brett ut sig, det fanns nya attraktioner för barnen, och hamnen har byggts ut. En liten bit norrut byggs slutstationen för oljeledningen från Uganda, och man har redan hunnit en bra bit på bygget av piren där tankfartygen skall lägga till. Gasledningen från Dar till Mombasa kommer väl också att gå genom Tanga. Så kanske blir Tanga betydligt livligare framöver men än så länge är det en lugn och lite avslappnad atmosfär. Vi trivdes!

Dar es Salaam

Åter till Dar med Nachoros utmärkta scaniabuss! Vi bodde på ett billigt Kariakoo-hotell, frukost fick vi på gatan hos kvinnan på tidningens omslagsbild, inklusive chai med ingefära. Konstnärerna vid Morogoro Stores fortsätter jobba, se nedan!.

Trump och Xi Jinping gör armbåghälsning under covidpandemin.

Budbäraren

I EFS:s tidning Budbäraren är det vanligtvis något om Tanzania:

Nummer 24-2: Magdalena Vogt berättar om Joyce Ngandango. Sedan åtta år tillbaka arbetar Joyce som pastor och föreståndare på Huruma Children's Center i Iringa. Det är ett center som drivs av den evangelisk-lutherska kyrkan med fokus på barn i mycket utsatta situationer. Hit kommer barn som utsatts för våld eller övergrepp, eller som av andra skäl behöver ett nytt hem. Joyce bor själv på centret tillsammans med sin egen familj – tre små barn och en man som är lärare. "Att arbeta här är mer än ett jobb, det är ett liv". Joyce är väl medveten om det problematiska med institutionsplaceringar, men i dagsläget behövs ändå det här akutboendet.

–Det är väldigt högt tryck på centret. Behoven är stora och våldet i hemmen har ökat de senaste åren. Som Jesus efterföljare är det vår plikt att engagera oss i de praktiska problem vi ser i samhället. Det finns inga enkla lösningar, men vi måste göra det vi kan, fortsätter Joyce.

Huruma (=medlidande/medkänsla) öppnades för 30 år sedan när HIV/AIDS spreds kraftigt. För närvarande finns knappt 80 barn på barnhemmet.

Nummer 24-3: Med utgångspunkt i talsättet "Om man ger en människa en fisk så har man gett henne mat för dagen men om man lär henne fiska har hon mat för ett helt liv" berättar Magdalena Vogt om människor som fått lära sig ett yrke, bl a Catherine Samuel i Dodoma. Hon har arbetat i stiftet i många år, där hon syr altardukar, dräkter, mässhakar och mycket mer. För Catherine har sömmnaden blivit ett liv och en gudstjänst – inte bara en försörjning.

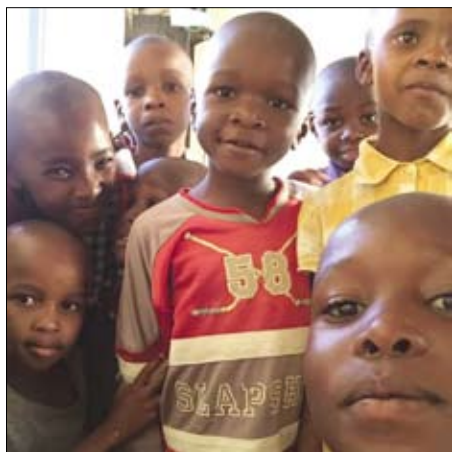

Bild från Huruma Childrens Center

Med Bubäraren nr 3 följde även med EFS årsskrift 2024 med bl a sammanfattning av arbetet i Tanzania, huvudsakligen utbildning inkl barns rättigheter.

Overa Sahlberg tillbaka

Overa och hennes framlidna man Carl-Erik startade och ledde swahiliförsamlingen i St Clara kyrka i Stockholm. Overa är en av de första kvinnliga prästerna i Tanzania. De lärde känna varandra på Makumirase-minariet där Carl-Erik var lärare.

År 2006 startade de ett barnhem på mark från Overas föräldrahem i Marangu på Kilimanjaro. När Carl-Erik gick i pension 2012 flyttade de dit, undervisade, skrev och arbetade med barnhemmet men övergick allt mer till att söka och stöda fosterfamiljer för föräldralösa barn. När Carl-Erik dog i november 2021 fortsatte Overa arbetet.

Hösten 24 återvände Overa till Stockholm och hjälper nu bl a till med det omfattande sociala arbetet i Clara Kyrka.

Arbetet i MOKICCO, Mount Kilimanjaro Children Care Organisation, fortsätter och kan följas på <https://mokicco.com>

Snabbfotade elefanter

Den 18 januari visade Kunskapskanalen den brittiska serien Afrikas djur, säsong 1 avsnitt 3, ett program pålyst som Följ med en hjord afrikanska elefanter som kan färdas upp till 100 mil om dagen.

Programmet visade sig huvudsakligen skildra den årliga gnuvandringen i Serengeti och Masai Mara och hade inte elefanter som huvudinnehåll. Men uppgiften om elefanter förflyttning upp till 100 mil om dagen störde mig. Det första jag tänkte på var att man "översatt" miles till mil, det gör 16 mil. En imponerande sträcka. Elefanter går normalt mellan 6 och 7 km/h och skulle på 24 timmar hinna gå 16 mil, men de går knappast i 24 timmar. Säg forcerat 16 timmar och de hinner gå 10 mil. En hjord med små ungar klarar knappast ens det. Normalt förflyttar sig en hjord 2-3 mil per dygn. *Lars Asker*

Mer el till Zambia från Tanzania

Världsbanken stöder Zambia-Tanzania Interconnect Project ZTIP med nästan 300 miljoner dollar. Projektet kommer att öka eltillgången i Zambia och södra Afrika, och möjliggöra utjämning av elbehovet genom elhandel. *20/1 Världsbanken*

Chadema gratuleras till valet

Det stora oppositionspartiet i Uganda, Forum for Democratic Change (FDC), har gratulerat Chadema för ett demokratiskt genomfört partiledarskifte. Man noterar att valet mellan sittande Freeman Mbowe och utmanaren Tundu Lissu var jämnt. Men

Overa och Carl-Erik Sahlberg

när Lissu vann med 51,5% av rösterna erkände Mbowe sig besegrad. FDC hoppas på samarbete framöver för en demokratisk utveckling i grannländerna.

22/1 Nile Post, Uganda

48 000 ton majs till Malawi

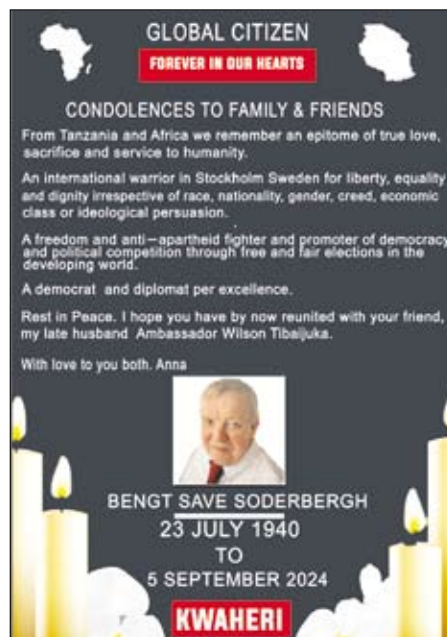
FNs Matprogram har för 35 miljoner dollar köpt 48 000 ton majs av Tanzania för leverans till Malawi, för att lindra matbristen som uppstått där efter torkan som orsakats av El Nino. Insatsen finansieras av Världsbanken och kommer att hjälpa 900 000 familjer att klara sig till nästa skörd.

24/1 UN World Food Programme

Guerillan M23 inne i Goma

Guerillan M23 har efter en offensiv med stöd av trupp från Rwanda intagit Goma i Congo, beläget på norra sidan av Kivusjön, alldeles vid gränsen till Rwanda. Fredsbevarande trupp från FN och SADEC (inkl tanzaniska soldater) kunde inte skydda Goma och Congo har avbrutit de diplomatiska förbindelserna med Rwanda. (Allvarligt med väpnad konflikt inom EAC! Rwanda stöder M23 som motvikt mot en grupp Hutu-rebeller i Congo /red.)

27/1 AlJazeera

Minnesord över Bengt Söve Söderbergh från Anna Tibaijuka.

Media och pressfrihet i Tanzania

Den 12 oktober arrangerade Svetans kulturutskott ett medlemsmöte om mediasituationen i Tanzania med Petter Bolme i ForumCivs lokaler på söder i Stockholm. Journalisten Petter Bolme är anställd på Global Reporting som ger ut Global Bar Magazine och har arbetat i flera afrikanska länder.

Bolme gav en intensiv tillbakablick på pressfrihet och yttrandefrihet i Tanzania med många exempel på ingrepp och inskränkningar. Han redogjorde för konstitutionen, lagstiftning och tillämpning, för ägarförhållanden, tillit mm.

Möjligheterna för media att verka fritt i Tanzania har varierat. Media har fått en viktigare roll efter övergången till flerpartisystem och återkommande val samt i och med spridningen av mobiltelefoner.

Bland omständigheter som försvårar mediernas oberoende och frihet kan nämnas:

- Ett traditionellt auktoritärt samhälle
- Lagstiftning om tryck- och åsiktsfrihet är väldigt ung jämfört med exempelvis Sverige
- Kunskap om vad som gäller är låg både bland allmänheten och bland polis och andra myndigheter.

Konstitutionen Artikel 18

- Åsiktsfrihet och rätten att uttrycka sina idéer och tankar.
- Rätt att söka, ta emot och eller sprida information oberoende av nationsgränser.
- Frihet att kommunicera och frihet samt skydd mot inblandning i sin kommunikation.
- Rätten att alltid bli informerad om olika viktiga händelser i människors liv och aktiviteter och om frågor av betydelse för samhället.

Mediautveckling

- Enligt Arushadeklarationen 1967 skulle media stödja landets regeringens politiska vision om "socialism on African terms".
- Newspaper Act, 1976, myndigheter kan stoppa medier som ansågs vara "uppviglande".
- 1992 infördes flerpartisystem vilket ledde till att många nya medier öppnades. Privata aktörer startade nya medier.
- Medier och journalister utsattes för olika former av förtryck av Mwinyi, Mkapa,

Kikwete och Magufuli men regeringspartiet CCM ansågs vilja gott för flertalet.

- Samia ärvde lagstiftning som utarbetats av CCM under Magufuli.

Mediafrihet enligt RSF

RSF, Reporter utan gränser, betygsätter årligen mediasituationen i 180 länder. Sverige ligger på tredjeplats med 88,3 poäng efter Norge och Danmark. Tanzania ligger på plats 97 med 54,8 poäng. Huvuddelen av de 180 länderna ligger i spannet 50-60 poäng.

Under den auktoritära Magufuliregimen låg Tanzania på plats 143, dvs friheten har kraftigt stärkts sedan hösten 2021 under Samias ledning.

Det beror dock inte på ändrad lagstiftning utan mera på tillämpning. Under 2024 kan man se en skärpning av tillämpning, förmodligen orsakad av positionering och skärpta motsättningar inför årets parlaments- och presidentval i oktober.

Ett exempel är stängningen i oktober under 30 dagar av *Citizens* alla online-tjänster.

Ägare (2022)

Tidningar och tidskrifter:

1. Mwananchi Communications Ltd., Nation Media Group, Kenya, (*Mwananchi* och *The Citizen*).
2. IPP Media Group follows far behind with NewHabari (2006) Ltd.
3. Tanzanian Standard Newspapers, Statligt ägda. (*Daily News*, *Uhuru*)

TV (56 olika tjänster registrerade):

1. IPP Media Group is the largest actor, (Mengi)
2. Tanzanian Broadcasting Corporation (Government)
3. AzamMedia Ltd
4. Clouds Media

Radio (210 stationer registrerade)

1. Clouds Entertainment, (Joseph Kusaga+family)

Petter Bolme

2. IPP Media Group (Reginald Mengi)
3. Tanzania Broadcasting Corporation (public service)
4. Sahara Media Group (Dr Anthony Diallo)

Internet och mobiltelefoner (2021)

- Internet 15,5 miljoner användare, 25 %
  - 83 % använder mobiltelefoner
  - 5,4 miljoner använder sociala medier
  - 229 onlinemedier registrerade.
- Habari Leo* och *The Citizen* är störst.

Förtroende för medier

Vilka medier har man störst förtroende för?

- 73% TV
- 64% Radio
- 16 % Tidningar
- 6 % Sociala medier

Lars Asker

The East African

Om man talar om media i Tanzania är det svårt att gå förbi den kenyanska tidningen *The East African*.

Det talas mycket om East African Community, öppna gränser, handelshindrens borttagande etc, men det finns inte mycket om grannländerna i media. Man har inga korrespondenter i grannländerna och det lilla som står i pressen kommer från telegrambyråer, det mesta från den kinesiska Xinhua.

The East African är unik genom att täcka Östafrika och har dessutom duktiga journalister. Generellt är journalister i Tanzania dåliga på sammanfattningar och analys och håller sig för säkerhets skull helst till citat. Under Magufuliregimen var *The East African* under en lång tid förbjuden i Tanzania.

